

DIVI HIERONYMI BRESBYTERI
IN ECCLESIA STEN AD PAVLAM
ET EUSTOCHIVM.

P R O O E M I V . M.

A large, ornate initial letter 'M' from a medieval manuscript, framed by a decorative border.

MEMINI ME ANTE HOC FERNE QUINQUENNII, CUM ADHUC ROMÆ
ESSEM, & ECCLESIASTEN SANCTÆ BLEFILLÆ LEGERE, UT EAM AD CON-
TEMPTUM MUNDI HUIUS PRONOCARÉ: & OMNÉ, QUOD IN MUNDO CERNERET,
PUTARET ESSE PRO NIHIL: ROGATUM AB EA, UT IN
MOREM COMENTARIOLI OBSCURA QUÆQUE DIFFEREREM: UT ABSQ;
ME POSSET INTELLIGERE, QUÆ LEGEBAT. ITAQUE QUONIAM IN PRO-
CINCTU NOSTRI OPERIS SUBITA MORTE SUBTRActa EST, & NÓ MERU-
MUS, O PAULA & EUSTOCHIUM TALEM UITÆ NOSTRA HABERE CON-
FORTEM, RANTOQ. ULNERE TUNC PERCULSIUS OBMTUTI: NUNC IN
BETHLEHÉ POSITUS, ANGSTIORI UDELICET CIUITATE, & ILLIUS ME-
MORIAE, & UOBIS REDDO, QUOD DEBO: HOC BREUITER ADMO-
NENS, QUOD NULLIUS AUCTORITATEM SECUTUS SUM: SED & DE HEBRÆO TRANSFERÉS, MAGIS ME SE-
PTUAGINTA INTERPRETUM CONFUETUDINI COAPTAI: IN HIS DUNTAXAT, QUÆ NON MULTUM AB HE-
BRAICIS DISCREPABAT. INTERDUM AQUILE QUOQUE, & SYMMACHI, & THEODORIONIS RECORDATUS
SUM: UT NEC NOUITATE NIMIA LECTORIS STUDIUM DETERREREM: NEC RURSUM CONTRA CONSCIENTIÁ
MEAM FONTE UERITATIS OMISSO, OPINIONUM RIUULOS CONSECTARE. *Fz. Bibliotheque Pauline*

COMMENTARII HIERONYMI

IN LIBRVM ECCLESIASTEN.

Erra Ecclesiastæ filii Dauid regis Hierusalem.) Tribus nominibus uocatu fuisse Samolomonem, scriptura manifestissime docet; Pacificum, id est, **שְׁלֹמֹן** Salomonem, & **רַחֲמִים** idem; hoc est, dilectum dei, & quod nunc dicitur **הַלְלוּ** coelestis; id est, Ecclesiasten. **εὐαγγελιον** autem Vani-
Graco sermone appellat, qui certum i. ecclesiastis congregat: quo nos nūcupare possumus cōcionatorē: eo qđ loquāt ad populū, & sermo eius nō specialiter ad unū, sed ad uniuersos generaliter dirigat. Porro pacificus & dilectus dei, ab eo, qđ in regno eius pax fuerit, & eū dñs dilexerit, appellatur eī. Nā & psalmi quadragesimus quartus, & septuagesimus primus, dilecti & pacifici titulo prænotantur. Qui tametsi ad prophetiam Christi & ecclesiastis pertinentes, felicitate & uires Salomonis excudent: tū secundū historiā super Salomonem cōscripti sunt. Is itaq; iuxta numerū uocabulorū, tria volumina edidit, Proverbia, Ecclesiasten, & Canticū canticorū. In Proverbiis parvulū docens, & quasi de officiis per sententias erudiens. Vnde & ad filium, cuius sermo crebro repetit. In Ecclesiaste nero maturā uirū atatis instituit: ne quidquā in mundi rebus putet esse perpetuū, sed caduca & brevia uniuersa quæ certinū. Ad extremū iam cōsummatū uiuum & calcato facculo preparatū, in Cantico canticorū sponsi iungit amplexibus. Nisi enim prius reliquerimus uitia, & poincipiis seculi renunciātes, expeditos nos ad adventū Christi parauerimus, nō possumus dicere: Osculetur os oris sui. Haud procul ab hoc ordine doctri narū & philosophi sectatores suos erudiunt: ut primū

W Erba Ec
clesiastæ
filii Da
uid re
gis Hierusalem.

NErba Ec-
clesiaſtæ
filii Da-
uid, re-
gis Hierufalem.

Vani- aut cantorum, nec filius David, nec rex Israel siue Hierusalē praescribitur, sed tanet Canticum canticorum Salomonis. Sicut enim Pro verbia quasi rudis institutio ad duodecim tribus, & ad totū pertinent Israel, & quo modo contemptus mun di non nisi Metropolitis conuenit, hoc est, habitatori bus Hierusalem: ita Canticum canticorum ad eos proprie facit mentionem, qui tantum superna desiderant. Ad incipientes & proficientes, & paterna dignitas, & regni proprii merito indicatur auctoritas. Ad perfectos uero, ubi nō timore eruditur discipulus, sed amore filius, proprium nomen sufficit, & aequalis magister est, & nec sit esse regem Hæc interim iuxta literam: Ceterum secundum intelligentiam spiritualem: pacificus & dilectus dei patris & ecclesie, non ster est Christus: qui medio pariete destruto, & ini micitias in carne euacuans, fecit utraque unu, dicēs: Pacem meam do uobis, & pacem meam relinquuo uo- *Ivan. 14. d.* bis: de quo pater ad discipulos: Hic est, inquit, filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui: hunc audite: qui est caput omnis ecclesiæ: nequam ad synagogam Iudeorū, sed ad gentium multitu dim loquens, rex Hierusalem, uiuis lapidibus extraxit: non illius de qua ipse ait: Hierusalē, Hierusalē *Ibid. 23. d.* que occisiis prophetas. Et, ecce relinquent uobis do-